

EILANDDAGEN
Gideon Samson
Leopold
(door Anne-Marie Tassier)

OVER DE MAKER

Gideon Samson is 32 en wilde ooit profvoetballer worden. Studeren lukte eerst niet zo goed, maar na allerlei baantjes (hij was o.a. broodjesverkoper, spannendepakjesbezorger, bejaardenetengever...) maakt hij zijn studie in filmwetenschappen toch af. Hij gaat minstens twee keer per week naar de film, hij houdt van katten, voetballen, lezen en gekleurde T-shirts. Hij vindt dat een kinderboek alleen goed is als het ook door volwassenen gewaardeerd wordt.

Hij groeide op in een gezin met drie kinderen en veel boeken. Zijn moeder is ook een kinderboekenschrijfster, dus hij heeft het van geen vreemde. Zijn echte naam kennen we niet, Samson is een pseudoniem. Hij koos hem omdat die makkelijker te begrijpen is in het buitenland, zijn eigen achternaam is blijkbaar onuitspreekbaar... Ondertussen werden zijn boeken vertaald in het Deens, Duits, Spaans en Catalaans.

Met zijn eerste boek, *Ziek*, won hij de Zilveren Griffel. Met *Zwarte zwaan* de Gouden Griffel. Hij schreef ook *Met je hoofd boven water*, *Niks zeggen!*, *Alle Dieren drijven* en *Overspoeld* (over de tsunami).

1. VERHAAL

In het kort

Jacob is 12, na de vakantie zal hij naar de middelbare school gaan. Maar eerst moet hij voor een paar weken naar zijn vader, die een restaurant heeft op een Grieks eiland. Zo kan zijn moeder met haar vriend op vakantie naar Thailand.

Eerst lijkt alles een ramp maar dan ontmoet hij Michális (Miech), net als hij een halve Griek. De zomer begint nu pas echt. Jacob leert het eiland en zijn bewoners kennen, ze zwemmen, snorkelen en doen spelletjes. Op een dag vertelt Miech over zijn Nederlandse vriendinnetje Puck. Jacob vindt het spannend, hij is zelf nog nooit verliefd geweest. Als Puck met haar ouders op het eiland aankomt is hij bang dat alles nu anders zal worden, maar Miech en Puck vinden het juist vanzelfsprekend dat ze met z'n drieën optrekken. Jacob heeft voor het eerst echte vrienden en hij geniet volop.

Als ze op een nacht een vallende ster zien wenst Michális dat alles blijft zoals het nu is: zij met z'n drieën. "Dat wij gaan samen wonen in dezelfde huis." (p.93)

Om te vieren dat zijn zoon er is geeft Yiannis een feest voor het hele dorp. Er wordt gedanst en Jaak herinnert zich hoe hij vroeger op het schoolfeest gepest werd. Maar nu heeft hij vrienden en alles is anders. Hij danst! Later gaan ze naar het strand en tijdens het stoeien kust Puck niet alleen haar vriendje Miech maar ook Jaak. Het is zijn eerste kus. Hij is helemaal in de war, is hij verliefd op Puck? Puck weet het duidelijk ook niet meer zo goed. Maar Miech vindt dat het oke is. Als Jaak de volgende dag aan Puck vertelt hoe hij er tegenop ziet om naar de middelbare school te gaan, troost ze hem en voor ze het weten kussen ze elkaar weer. Deze keer stiekem. Miech voelt zich verraden en het lijkt of de vriendschap niet meer te redden is. Na een gesprek met zijn vader weet Jacob wat hij moet doen. Hij vindt de juiste woorden: 'We zijn met z'n drieën... altijd.'

Wat is dit voor een boek?

Dit is een vrolijk vakantie-avontuur. Maar het is ook een ontwikkelingsroman. Dat is een boek waarin beschreven wordt hoe jongeren zich ontwikkelen tot jonge volwassenen. Dat kan heel verwarrend zijn omdat er zoveel verandert in je leven en je niet alles begrijpt. Een modern voorbeeld van een ontwikkelingsroman is Harry Potter.

Jacob is in het begin een 'onzichtbare jongen'. Je weet niet hoe oud hij is of hoe hij heet. Hij wacht daar maar op

de luchthaven en niemand ziet hem staan, zelfs de aardige mensen in het vliegtuig zijn hem vergeten. Jacob maakt zichzelf nog meer onzichtbaar door zijn telefoon uit te zetten.

- Herken je dat? Heb je dan het gevoel dat niemand je ziet staan? Of maak jij jezelf ook soms onopvallend?
- Waarom maakt Jacob zich onzichtbaar? (Op school beschermt het hem tegen pesterijen, op de luchthaven wil hij niet dat mensen zich met hem gaan bemoeien. "Je hebt jezelf vakkundig onzichtbaar gemaakt." (p. 9) Soms lukt het niet, zoals op het schoolfeest waar iedereen hem uitlachte. (p. 110)

Hij praat er voor het eerst over met Miech en Puck (p. 91), het is zijn geheim. Maar bij hen werkt het niet. 'Bij jullie ben ik altijd.'

In de loop van het verhaal groeit Jacob en weet hij dat hij zelf problemen kan oplossen.

Vergelijk hoe hij in het begin door het dorp loopt (p. 31) en op het eind (p. 122). Hij voelt zich nu thuis, hij hoort hier. Hij is een halve Griek. Hij moet niet meer onzichtbaar zijn.

Perspectief

Dit is een verhaal in een jij-perspectief, heel persoonlijk dus. Het lijkt of Jacob alles aan zichzelf vertelt. Hij observeert zichzelf, denkt na over alles en geeft overal commentaar op.

- Wat vind je daarvan? Viel het jou meteen op? Moest je er aan wennen of ging het vanzelf?
- Wat is het verschil met een 'gewoon' ik-verhaal of met een verhalende tekst, waarin de schrijver de allesweter is? (Door de jij-vorm kun je alles meevoelen met Jacob. Je vereenzelvigt je met hem. Je leest zijn innerlijke stem, die heel goed laat horen hoe de gesloten Jakob, die het liefst onzichtbaar is, open bloeit.)

Taal en stijl

Gideon Samson zegt zelf: "Ik schrijf over kleine gebeurtenissen die op wereldniveau er niet toe doen, maar die voor een hoofdpersoon megabelangrijk zijn. Ik hou erg van woorden. Ik let op de zinsbouw, het ritme, de punten, de komma's: alles moet kloppen. Geen enkele zin mag overbodig zijn."

- Ben je het hiermee eens?
- Kijk eens naar de andere boeken die je dit jaar voor de KJV leest. Kun je die stijlen vergelijken? (Bijv.: Kate di Camillo schrijft strak en beknopt. Marc De Bel schrijft barok met veel bijvoeglijke naamwoorden)

Miech en Yiannis spreken gebroken Nederlands.

- Snapte je meteen wat ze bedoelen? Bijv:
 - o "Ik ga niet doen van die emotionele, hoor. " (p.165)
 - o "Hier overal het is vol mensen!" (p.28)
 - o "Jij wilde toch aan de zwembroek gaan trekken. " (p. 63)
 - o "Is zij die ene erg blijde meisje?" (p. 62)
- Moest je er soms om lachen?
- Komt het geloofwaardig over hoe Miech en Yiannis spreken?
- Ken je zelf iemand die Nederlands leert? Spreekt die ook zo?

Voor anderstaligen is Nederlands een lastige taal om te leren. De volgorde van de woorden bijvoorbeeld. Als je je hele leven Grieks, Frans of Arabisch spreekt is onze grammatica een hele klus!

Ook de begrippen zijn anders: wij zeggen dat het pijpenstelen regent, maar "...volgens Miech zijn het toch echt "stoelpoten." (p.74) 't Is anders en het klinkt gek, maar je begrijpt elkaar!

Mooi is ook dat Yiannis zegt: "Vanaf nu ik denk alles wordt honing en melk." (p.13) Een uitdrukking die wij ook kennen uit de bijbel.

- Wat vind je van de volgende vergelijkingen? Vind je ze passend?
 - o "Voordat je Miech leerde kennen leek de zomer op zo'n tekening die vanaf de eerste potloodstreep al is mislukt.... en zal eindigen als een prop in de prullenbak." (p.43)
 - o "De zon blijft gloeien als een kom veel te hete soep." (p. 56)
 - o "Papa?" Het woord valt als een schoongewassen bord dat tijdens het afdrogen uit je handen glipt, plotseling, per ongeluk en met een keiharde klap." (p. 101)

Je kunt er vast nog veel meer vinden!

De personages

Jacob Zervakis

Zijn vader noemt hem Djakos op z'n Grieks, zijn vriend noemt hem Jaak. Hij woont in Nederland met zijn moeder, Elza.

- Hij wordt nergens beschreven, hoe denk je dat hij er uit ziet?

Zijn ouders zijn gescheiden en hij heeft zijn vader vier jaar niet meer gezien.

Gaandeweg kom je te weten dat hij 12 jaar is en binnenkort naar de middelbare school gaat (p. 47 en 136) en dat hij daar bang voor is. Hij lijkt onzeker. Al kan hij het tegen zichzelf heel goed uitleggen. (zie ook Perspectief)

Hij heeft een muur om zich heen gebouwd (p.65) Hij is gesloten, blijft het liefst onzichtbaar, kijkt de kat uit de boom en denkt gauw het ergste. Dat lees je meteen al in het eerste hoofdstuk: "Hij zit echt niet op me te wachten hoor" (p. 9) "... daarbij is de kans groot dat Miech en Puck ... vroeg of laat genoeg krijgen van jou..." (p.76) Als het hem echt allemaal teveel wordt kan hij heel kwaad worden en dan gooit hij alles eruit.

"... daarna zeg je nog meer dingen, nog veel meer dingen ..." (p.29)

Hij is heel goed in het invullen van andermans gedachten "ze zullen wel denken", hij vertrouwt niemand.

Michális – Miech

13 jaar, hij heeft een Griekse moeder Anastacia en een Nederlandse vader Simon, maar die zijn wel bij elkaar gebleven, niet zoals de ouders van Jacob. Miech is een leuke jongen, vrolijk, stralend. Hij heeft "een besmettelijke lach". Jacob bewondert hem, vindt hem mooi, een Griekse god (p. 159). Maar hij is ook kwetsbaar. Hij wordt gepest omdat zijn moeder het blijkbaar niet zo nauw neemt en door kwajongens een slet wordt genoemd (p. 68 – 88).

Miech is evengoed soms nog een kind dat kinderachtige spelletje doet (auto's tellen p. 76, vliegtuigen nadoen p. 77). En hij kan heel wijs en volwassen zijn, eerlijk en spontaan. Maar hij lijkt nog heel naïef als het over liefde gaat. Hij vindt het eerst helemaal niet erg als ze met z'n drieën stoeien en kussen op het strand. Maar als Puck en Jacob het stiekem doen voelt hij zich verraden.

Puck

13 jaar, ze komt met haar ouders ieder jaar naar het eiland met vakantie. Ze is het vriendinnetje van Miech. Ze is een echte kameraad, doet alle spelletjes mee.

"Ze is grappig en stoer en mooi en ze kan je laten voelen dat je dat ook allemaal bent..." (p.65)

... ze vindt het leuk om als een prinses behandeld te worden (p. 84).

Ze is eerlijk en recht door zee. "Wil je niet weten of ik ook op jou ben?" (p. 156)

Puck gaat de moeilijke vragen niet uit de weg. Maar eigenlijk is ze ook uitdagend, een flirt. Is ze echt zo onschuldig als ze Jacob zoent? (p. 120) Of is ze dan een kind dat niet begrijpt waar ze mee bezig is?

Ze is ook wijs: "Ik ben geloof ik vooral verliefd op ons." (p. 157)

Yiannis Zervakis

De Griekse vader van Jacob, hij heeft een restaurant en moet keihard werken. In het begin lijkt hij onverschillig. De sfeer tussen vader en zoon is ongemakkelijk. Geen wonder, ze hebben elkaar in geen vier jaar gezien. Na een poosje merk je dat hij een leuke, sympathieke man is. Hij kan prachtige verhalen vertellen uit de mythologie. Als Jacob langer mag blijven geeft hij "een blijfeest". (p.78)

Yiannis kan vrij en eenvoudig met zijn zoon praten over liefde en vriendschap. (p.100)

Hij kan heel boos worden maar dat duurt nooit lang. Hij houdt nog altijd van de moeder van Jacob.

Elza Van Diepen (moeder van Jacob)

We kennen haar alleen uit wat Jacob over haar zegt en de mails die ze stuurt.

Ze praat niet over vroeger. (p. 102)

Ze werd verliefd op Yiannis tijdens een vakantie, ze trouwden en kregen een baby, Jacob. Het gaat fout als Yiannis hard moet werken om een succes te maken van zijn restaurant en geen tijd heeft voor zijn gezin.

Uit de mails blijkt wel dat ze zich schuldig voelt dat ze haar zoon op zijn eentje naar zijn vader stuurt om zelf lekker vakantie te vieren met Kees, haar vriend.

Jacob is boos op haar maar draait later bij. Hij zegt er niets over dat hij zich verveelt en ongelukkig is. Hij spaart haar. (p.19)

Gertie

Gertie is een nevenpersonage maar toch wel belangrijk. Omdat zij de logeerkamer huurt moet Jacob op de bank slapen. Net als ooit de moeder van Jacob is ze een toeriste die is blijven plakken. Ze helpt Yiannis in het restaurant. Ze is heel vrij en goedlachs en vindt het niet erg als Jacob haar in haar blootje ziet (p.26) . Jacob

denkt dat ze verliefd is op Yiannis en dat ze soms samen slapen.
Gertie is slim en bemiddelt soms tussen vader en zoon. (p. 34)

2. THEMA'S OM OVER TE FILOSOFEREN

Vriendschap – verliefd zijn

Voor Jacob is het heel nieuw allemaal (p.51). Tijdens deze vakantie gaat hij erover nadenken en hij heeft nooit geweten dat het leven zo ingewikkeld is. Hoe weet je bijvoorbeeld of je op jongens of op meisjes valt? (p. 129) Met meisjes wil je zoenen besluit hij. Wat hij voor Miech voelt is anders. Maar wat doe je als je verliefd bent op het meisje van je beste vriend?

- Jacob voelt zich toch schuldig. Is dat terecht?
- Wat is de rol van Puck? Is Puck een flirt? Is ze eerlijk? Of weet ze het ook allemaal niet.
- Wat denkt Miech? Die wil alles aardig en gewoon houden. Die wil geen problemen. "...ik heb echt geen zin in dat, oké?" (p.131)

Miech zegt op het eind dat het ook zijn schuld is dat ze ruzie hebben. Eerst vindt hij het niet erg dat Puck Jacob betreft bij het kussen op het strand. Het is een spelletje. Misschien is hij er wel trots op dat zijn vriend valt voor zijn knappe meisje. Maar later voelt hij zich bedreigd.

- Wat is het verschil tussen verliefd zijn en houden van?
- Yiannis houdt nog altijd van Elza. Gertie is verliefd op Yiannis maar hij valt uit de lucht als Jacob dat vraagt.
- Is het voor hem ook een spelletje? Kun je verliefd zijn op meer dan een?

- Wat is echte vriendschap?
 - o Lachen met dezelfde dingen (p.44-45)
 - o Elkaars geheimen respecteren (p. 90)
 - o Niet onzichtbaar zijn (p.91)
 - o Je wilt altijd bij elkaar zijn (p.93)
 - o Doodgewone, saaie dingen worden leuk als je het samen doet, wandelen bijvoorbeeld (p.70)
- Kun je nog meer voorbeelden van vriendschap bedenken?

Hoe groeien Jacob en Yiannis naar elkaar toe?

In het begin hebben ze elkaar niet veel te vertellen, de sfeer in de auto is ongemakkelijk. (p.12) Jacob krijgt er letterlijk de kriebels van. "...het voelt alsof die man naast je totaal niet jouw vader is..." (p.14). Maar Jacob ging thuis wel vaak kijken in de reisgids met de zwart-wit foto van zijn vader, "...naar de lach van chef-kok Yiannis Zervakis." (p.13).

Als Jacob op zijn kamer blijft mokken (p.23) wil Yiannis dat hij naar buiten gaat en andere kinderen leert kennen. Er komt ruzie van en Jacob gooit al zijn frustraties er uit. De vader vindt hem een verwend kind en zegt zelfs dat hij er niet om gevraagd had dat hij naar het eiland kwam. (p.30)
Het wordt een fikse ruzie.

Dan ontmoet Jacob Miech (p.31). Hij wordt wat milder. Vader en zoon verontschuldigen zich allebei (p. 35). Vanaf nu wordt de sfeer gemoedelijker. Yiannis is eigenlijk een vriendelijke man die goed begrijpt wat jongens van twaalf voelen. "Dan is het tijd voor raki". Je weet dat je hem alles kunt vertellen. (p.148)
"Je vader lacht nog wat breder naar jou... het lijkt best wel wat op die zwart-witte lach die je al zo lang kent." (p.37)

Heel mooi is de episode op het dak waar hij de mythe van de Grote en de Kleine Beer vertelt. (p.54)
En later als Jacob hem voor het eerst papa noemt. (p.101)

- Heeft de schrijver dit geloofwaardig neergezet?

Hoe is het leven op het eiland?

Op het eiland kent iedereen elkaar en iedereen groet je en als twee vrienden elkaar begroeten geven ze elkaar een kus op allebei de wangen. "Echt Grieks." (p.163)

De mensen leven dicht bij de natuur: je hoort voortdurend krekels, de sterren zijn veel zichtbaarder dan bij ons.

- Hoe komt dat? Er is minder vervuiling en bij ons is er 's nachts te veel verlichting.

Oude mensen horen er gewoon bij, ze worden gerespecteerd en bewonderd (Sophia is drieënnegentig en nog steeds is zij de mooiste vrouw van het dorp." (p.40)

Als er feest is doet iedereen mee, jong en oud. (p.106)

In Griekenland, is het blijkbaar normaal dat een vader zijn zoon van 12 alcohol laat proeven. (p. 53) of dat Miech

een fles retsinawijn pikt uit het café van zijn ouders. (p.87)

Griekse mannen spelen met een komboloi, een kralenketting (zie bijlage).

Griekse mythen en sagen worden levend gehouden, daar vertellen ouders de verhalen van Zeus en de andere goden zoals wij sprookjes vertellen.

- Zijn er opvallende verschillen met hier bij ons?

Hoe loopt het verhaal af?

De vakantie is voorbij, Jacob en Puck moeten terug naar huis in Nederland.

Wat gaat er allemaal nog gebeuren?

- Bedenk eens een vervolg? Of kun je meer vervolgen bedenken?

Zoals:

- Puck en Jacob blijven elkaar zien en blijven goede vrienden?
- Puck en Jacob worden echt verliefd en durven het niet te vertellen aan Miech?
- De drie vrienden zien elkaar volgende vakantie terug en alles is nog precies hetzelfde?
- Of ze voelen zich ongemakkelijk en ze krijgen ruzie?
- Nog een mogelijkheid: Elza komt mee op vakantie en besluit bij Yiannis te blijven?

Je merkt dat zo'n open einde alle kanten uit kan.

- Is het leuk om een vervolg aan een boek te fantaseren? Ga je dan nadenken hoe kleine gebeurtenissen grote gevolgen kunnen hebben?
- Ga je dan nadenken over vriendschap en trouw?

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.